

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษา สถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) วิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และศึกษาเครื่องบ่งชี้ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษา 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษา 3) ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีและสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม จำนวน 481 คนได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภาวะผู้นำกับประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษา และค้นหาตัวพยากรณ์ที่ดีเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม จำนวน 672 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษา สถานศึกษาชั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(Confirmatory Factors Analysis) วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน(Internal correlation) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน(Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา ครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่
- 1) ด้านบุคลิกภาพส่วนตัวผู้บริหาร เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบ

มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) ด้านพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติ เช่น ส่งเสริมและพัฒนาครูอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ครูมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด บริหารโดยยึดกระบวนการบริหารครบวงจร(PDCA) ใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงาน 3) ด้านปัจจัยสนับสนุน เช่น ความสามัคคีของครูและบุคลากร ความรู้ความสามารถของครูครบตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ วัฒนธรรมองค์การของโรงเรียน การสนับสนุนช่วยเหลือของผู้ปกครองและชุมชน นโยบายหน่วยเหนือ

องค์ประกอบภาวะผู้นำดังกล่าวนำไปสู่ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านความพึงพอใจของครู ด้านคุณภาพนักเรียน และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. องค์ประกอบภาวะผู้นำ ด้านบุคลิกภาพส่วนตัวผู้บริหาร ด้านพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติ และด้านปัจจัยสนับสนุน มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษาโดยรวม และรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. พฤติกรรมการปฏิบัติ ปัจจัยสนับสนุน และบุคลิกภาพส่วนตัวผู้บริหาร สามารถร่วมกัน พยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษา ได้ร้อยละ 72.5และสมการ พยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารและการจัดการศึกษา ในรูปของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน มีดังนี้

ประสิทธิผล = 10.335 + .807(พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติ) + 1.620(ปัจจัยสนับสนุน) + .867 (บุคลิกภาพส่วนตัวผู้บริหาร)

ประสิทธิผล = .294Z_{พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติ} + .397Z_{ปัจจัยสนับสนุน} + .294Z_{บุคลิกภาพส่วนตัวผู้บริหาร}

This dissertation is an investigation of leadership factors which affected the effectiveness of educational administration and management of the basic educational institutions in accordance with the education reform in Maha Sarakham Educational Areas. The purpose of this investigation were: 1) to analyze leadership factors of basic educational institution administrators and to examine indicators of effectiveness of educational administration and management, 2) to examine relationships between leadership factors and the effectiveness of educational administration and management, and 3) to find positive predictors and to construct predictive equations of the effectiveness of educational administration and management. The sample used for analyzing leadership factors consisted of 481 basic educational institution administrators under the offices of Maha Sarakham Educational Areas, obtained through the stratified random sampling technique. And the sample used for examining relationships between leadership factors and the effectiveness of educational administration and management, and for finding positive predictors to construct predictive equations of the effectiveness of educational administration and management, consisted of 672 basic educational institution administrators and teachers under the offices of Maha Sarakham Educational Areas, obtained through the stratified random sampling technique. The instrument

TE 156088

utilized was a questionnaire on leadership factors affecting the effectiveness of educational administration and management of the basic educational institutions in accordance with the education reform. Data were analyzed by the uses of confirmatory factors analysis, internal correlation coefficient analysis, and stepwise multiple regression analysis.

The result of this study were as follows:

1. The leadership factors of basic educational institution administrators leading to the effectiveness of educational administration and management in accordance with the education reform covered the following 3 aspects: 1) administrator's personal personalities such as honesty, morality and ethics, responsibility, vision, and creative thinking; 2) performance behaviors such as regular promotion and development of teachers in order for teachers to be efficient in organizing learner-centered learning-teaching, governance of available resources to originate maximum efficiency, PDCA, and using the principle of democracy to work; and 3) supporting factors such as unity of teachers and personal, teachers' knowledge and abilities in the complete cycle based on all the learning strands, school organizational culture, supports from parents and the community, and policies of the superiors.

The leadership factors mentioned led to the effectiveness of educational administration and management in all 4 aspects: efficiency in governance, teacher satisfaction, student quality, and community participation.

2. The leadership factors in the aspects of administrator's personal personalities, performance behaviors and supporting factors were rather highly related to the effectiveness of educational administration and management as a whole and in each aspect at the .01 level of statistical significance.

3. Performance behaviors, supporting factors, and administrator's personal personalities were able to cooperatively predict the effectiveness of educational administration and management at 72.5 percent; and predictive equations of the effectiveness of educational administration and management could be constructed in raw score and standard score forms as below.

Effectiveness = 10.335 + .807(Performance behaviors) + 1.620(Supporting factors)
+ .867(Administrator's personal personalities) ; and

Effectiveness = .294Z_{Performance behaviors} + .397Z_{Supporting factors} + .294Z_{Administrator's personal personalities}